

හැඳින්වීම, ක්‍රමවේද හා මූලාශ්‍ර

1.1. හැඳින්වීම

මානවයා සිය පරිභෝජන ක්‍රියාවලිය ආරම්භ වූ දා පටන් ක්‍රමිකව විනාශනය වී ගොස් ඇති ජීවන රටාව අත්පිටපිත් බිඳවැටීමෙන් මිනිසාගේ මනස මනසට නවීන් සංවිධානය වූ සමාජ ව්‍යුහයක් ගොඩනගා ගත් බව මානව අධ්‍යයනය විවිධවේදී ද පැහැදිලිව දක්නට ලැබේ. සංවිධාන ගත වූ මෙම සමාජය තුළදී කලාව හා සෞන්දර්යය මනුෂ්‍යයාගේ චිත්තනය කෙරෙහි පුළුල් කාර්යයක් උසස් මනසකින් ජීවත්වීමට මනුෂ්‍යයා ව මෙහෙය විය.

සෑම මනුෂ්‍යයෙකුටම ස්වභාවික පෞද්ගලිකත්වයක් ඇත. මනුෂ්‍යයා සිටින්නෙකු වුවද සමාජයේ සන්ධිතව සිටිය යුතු වශයෙන් පදිනෙදා ජීවිතයේ දී අන්‍යයන් සමඟ සමාජ හදාගත් ලෝකයක ජීවත්වීමට සනුට සිදු වී ඇත. එසේ පෙනුණ සමාජයක වී ජීවත් වුවද, සෑම පුද්ගලයෙකුම ලෝකය දෙස බලාපොරොත්තු වී අනන්‍ය වූ ලෝකයේ සිටිය යුතුය.

මිනිසාට පැවරුණ, සංරක්ෂණය, ජීව, ජීවිතයට හැකි සමහර ස්වභාවයන් ලෙසින් අනා සර්ව ලෝක සහ අනා පැවැත්ම ලෝක අන්‍යයන් සමඟ හැසිරීමට සිදුවේ. මෙහි චිත්ත සන්තානයන් සමඟම සමාජයේ ජීවන ගමනේ දී සමාජය සමඟ පැවැත්මින් ගොඩ නගාගැනීමට මිනිසාට මන පැහැදිලි කාර්යයක් කලාවය. අදහසක පවතින මිනිසා සමාජයෙන් ජීවත්වීමට ද නැතහොත් පවතිනවාද යන්න කුමක්වේ. මුළුමනින්ම සංවිකල්පිත සමාජය තුළ කාර්යයන්ගෙන් මිනිස් මිනිසා ගුණයක සර්වකල ඇති අතර මනුෂ්‍යයන් සහ සෞන්දර්යයෙන් ඇත් නොව සිත් සිත් හැසිර යන්න බවට පත් නොව ඇත. මිනිසා සමාජයේ ජීවන ලෝකයෙහි නැතිව පවතිය යුතු නම්

සිහි අතරයන් සමඟ සම්බන්ධ වනුයේ කෙසේද ? මිනිසන්තම හඳුනා ගනුයේ කෙසේද ? මිනිසෙකුගේ ජීවම ලෝකයන් මිනිසුන්ට ජීවත්වීමට සිදුව ඇති ලෝකයන් අතර අත්‍යාවශ්‍ය කෙසේ ක්‍රියාත්මක වන්නේ ද යන්නත් වටහා ගත හැක්කේ කලාව යුග්‍රිණි.

කලාකරුවන් සිදුවනුයේ මිනිසා සහ ලෝකය අතර සම්බන්ධය අභික්‍රමණය කිරීම හැඟෙනාත් ප්‍රතිනිර්මාණය කිරීමය. මිනිසා සම එක පුද්ගල දැක්වීමට අනුව ලෝකය දෙස බලයි. නමුත් නිර්මාණකරුවා සතු දකින දැක්වීමට අනුකූලව භාෂාව සමාජයේ භාවිතව දැක්වීමේ හි අවලංගු ලැයි කෙසේ සියල්ලෙන් එවිට වූ ඇසුරින් ලෝකය දෙස බලන්නේ ය.

සමාජ සිදු වූ යම් දෙයක් හැඟෙනාත් දැන ගන්නට ලැබුණ ප්‍රවෘත්ති අනෙකෙකුට නොකියා සිටිය නොහැකිය. සමාජ මි අත්දැකීම් සමාජ වෙසම් සබඳතා මිසයාම් නොවිටිය යන හැඟීම පහළ වූ කල්හී සමාජයට ආවේණිකය කිරීමට පෙළුණේන කලාකරුවා සම මනසේ පරිකල්පිත ප්‍රපංචය වර්ධනය කොට සමාජගත කරවීම හඳුනා ගිතය. නවකරුවා, කෙටිකරුවා, වේදිකා නාටක, චිත්‍රපට දැදී කලා මාධ්‍යයන් සුළුත් වර්ග නොදීත් ප්‍රේක්ෂකයා වෙත ගමන් කළ හැකි කලා මාධ්‍යය කෙරේ යයි.

නොතිබුණ පවත්නා වූ ලෝකය දෙස නොතිබුණවයෙන් කෙසේම අධ්‍යයනීය මිනිසාටත් ද ප්‍රකාශය කර ගන්නා කලාකරුවා සමාජ දකින දැක්වීමට අනුකූලව සමාජ පරිසරය ද අනුවර්තනය කර ගනිමින් කලාකය හා මිනිසා අතර සමාජික සම්බන්ධය වර්ධනය කොද ප්‍රේක්ෂකයා වෙත ගොත එනු ලබන්නේය.

ප්‍රේක්ෂකයා ඉදිරියෙහි දිග හැරෙන්නා වූ කලා නිර්මාණය තුළ නිර්මාණකරුවා ස්වභාව ධර්මය, මනුෂ්‍යයා ලෝකය, මානව ජීවිතයේ අර්ථය, සමාජයෙහි ඉදිරි ගමන, සමාජයේ ඔහුට පැවරී ඇති වගකීම ඔස්සේ කටිකාවක් ගොඩ නැංවීමට උත්සාහ කරයි.

අද්‍යක්‍ෂයේ දී මානුෂීය ගුණාංග හා සමාජීය සහසම්බන්ධතා ඉවත ලා ආහාර හා ජලයෙන් පමණක් යැපෙන මිනිස් යන්ත්‍ර නැවත මිනිස් ජීවිත බවට පත් කිරීමට ආනන්දය අත්‍යවශ්‍යය. මිනිසා ආනන්දයෙන් ප්‍රඥාව කරා මෙහෙය වීම කළ යුතු වේ. නාට්‍ය කලාව ඒ සඳහා විශාල මෙහෙවරක් ඉටු කරනු ලැබේ.

කිසියම් සමාජයක් අධ්‍යාත්මිකව සහ සමාජයීයව පිරිහුණු කළ ඒ සමාජය සතුට පවතින උත්තරීතර දායාදයන් පරිහානියට පත්වේ. නාට්‍ය කලාවට ද එම සදාචාරික සත්‍යය බලපවත්වන බවට ඉතිහාසය සාක්ෂි දරයි. රටක සමාජය යහපත් වීම සඳහා යහපත් කලාවක් පැවතීම අවශ්‍ය වන අතර එසේ වීමට නම් ප්‍රතිභාපූර්ණ කලාකරුවන් මෙන්ම ප්‍රතිභාපූර්ණ නිර්මාණ රස විඳිය හැකි සහඥ ප්‍රේක්ෂක පිරිසක් ද අවශ්‍ය වේ.

නාට්‍යකරුවාට බාහිර බලවේග, සම්බාධක අපමණය. මේ සියල්ල ඔහු හෝ ඇය විසින් ජයගත යුතු වේ. බාහිර බලවේග බිඳ දමා සමාජයෙහි ජලාස්තවික ස්වරූපය තෙතනැර දැක්වීමේ සමාජ වගකීම නිර්මාණකරුවා වෙත පැවරී ඇත. ඒ සඳහා වඩා සුදුසු ක්‍රමවේදය සොයා ගැනීම ම අද්‍යක්‍ෂ කලාකරුවාට අභියෝගයක් වී ඇත. මනුෂ්‍යයාට අන් කිසිදු කලාවකින් ලැබිය නොහැකි අන්දමේ අත්දැකීමක් වේදිකා නාට්‍ය කලාවෙන් සපයනු ඇත. එය වඩාත් වැදගත් වනුයේ තනිව නොව සාමූහිකව සජීවීව ලබන අත්දැකීමක් වූ නිසාය.